

SPIS TREŚCI

STAROPOLSZCZYŻNA, SARMACJA, SARMACKOŚĆ.....	7
Sarmata – obywatel Sarmacji	8
Sarmata – Polak – katolik?	12
Sarmata tak – sarmatyzm nie	13
Sarmatyzm: narodziny pojęcia	17
Sarmatyzm: reakcja prosarmacka	23
Sarmatyzm: przemiany terminu	24
Sarmatyzm: rozbieżne zdania badaczy	25
Wniosek	29
Sarmaci starożytni	29
Sarmacja bez prawdziwych Sarmatów	30
Polacy a Sarmaci	31
Idiom sarmacki i sarmackość a barok	39
ZŁOTA WOLNOŚĆ.....	45
Statua wolności	45
Podziw Europy i duma Sarmatów	46
Dyzgust Europy i niepokój Sarmatów	51
Pogarda Europy i frustracja Sarmatów	56
Smutna konkluzja	61
DEMOKRACJA, OLIGARCHIA CZY POMIĘSZANIE?.....	63
SEJM.....	73
Sejmowania tryb: zasady	78
Sejmowania tryb: miejsca	79
Sejmowania tryb: rugi	81
Sejmowania tryb: wybór marszałka	85
Sejmowania tryb: pierwsze połączenie stanów i ucałowanie ręki	85
Sejmowania tryb: posłowie gadają sobie sami	87
Sejmowania tryb: sesje prowincjonalne	90
Sejmowania tryb: z izby do izby	92
Sejmowania tryb: konkludowanie	92
Sejmowania tryb: rzeczy przyziemne, czyli kiszki & awantury	93
Szable w sejmowej akcji	99
Sejmowania miejsce: Piotrków	100
Sejmowania miejsce: Wawel	101
Sejmowania miejsce: Warszawa	102
Sejmowania miejsce: Grodno	107
ELEKCJA, POGRZEB I KORONACJA.....	111
Zakuta jako motto	111
Konkrety	113
Pod sznur poematu: zachód słońca	115

Sejm convocationis	115
Pole sarmackiej Woli	119
Sejmu elekcyjnego początek: od Boga do marszałka	123
Ustalanie kandydatów	124
Kreskowanie	125
Objazd interreksa	126
Ogłoszenie króla	128
Dalsze czynności	128
Koronacja: wjazd	131
Koronacja: pogrzeb	131
Koronacja: sobotnia wigilia	136
Koronacja: uroczystość najglówniejsza	136
Koronacja: uroczystości dzień po	142
Wolnej elekcji obraz prawdziwy, mistyczny i upadły	143
LIBERUM VETO - ŻRENICA WOLNOŚCI.....	153
Żłuda Wolności według Lubomirskiego	153
Jeden litewski poseł, czyli sejm roku 1652 po raz pierwszy	155
Od unanimitas przez liberum veto do liberum rumpo	156
Legenda Sicińskiego, czyli sejm roku 1652 po raz drugi	158
Liberum veto: jednoczesne obrona i potępienie	162
Początek czasów końca	163
Środek i finał czasów końca	166
Zrywanie sejmików	166
Zrywowa praktyka sejmowa	167
Przekupstwa swoje i obce	174
Próby reform	174
Słuszne a nieskuteczne veto – casus 1: Mokronowski	175
Słuszne a nieskuteczne veto – casus 2: Wybicki	176
Słuszne a nieskuteczne veto – casus 3: Rejtan	185
Casus finalny: bez protestu	189
KONFEDERACJA.....	191
Legenda	191
Definicja	191
Zasady konfederackie	193
Konfederacja gołąbska	196
Konfederacja prafeministyczna	200
Panie przodem	200
Dokument dokładny	200
Fałszywka męska...	202
...czy damska fałszywka męskiej fałszywki?	202
ROKOSZ.....	205
Rokosz: definicja i realizacje	205
Rokosz gliński a złota wolność	206

URZĘDY I WZGLĘDY.....	211
Chart bez ogona	211
Urzędy pożyteczne i zbyteczne	212
Urzędów rodzaje i obyczaje	216
Urzędy senatorskie: zgromadzenie Jaśnie Wielmożnych	221
Urzędy senatorskie: Najprzewielebniejsi biskupi tudzież prymas	223
Urzędy senatorskie: wojewodowie Wielmożni	224
Urzędy senatorskie: kasztelanowie Wielmożni i Urodzeni	226
Urzędy senatorskie: ministrowie	227
Ministrowie: marszałek	228
Ministrowie: kanclerz	232
Inni ministrowie i urzędnicy centralni	233
Starostowie osobliwi	235
Urzędy centralne – dworskie	237
Urzędy ziemskie	238
POLITYCZNE PROROCTWA.....	243
Oleńka i Brygida	243
Wróżki poetyckie, wróżki astrologiczne	244
Sen na jawie	248
Kazanie Skargi, skarga Jana Kazimierza	254
Profecja Księdza Marka	258
Post scriptum. Kaczmarek	261
SEJMIK.....	263
Sejmik organem obywatelskim	266
Sejmików dzieje	270
Sejmikowań rodzaje	272
Sejmików porządek	273
Sejmikowe exorbitancje	280
Kielbasa wyborcza	285
Sztuka sejmikowa	294
ZAJAZD.....	297
SARMACKIE PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ	
czyli palestra z fajkami.....	309
Rzeczpospolita państwem prawa?	309
Dowód pierwszy na praworządność Sarmatów: Ulejski	314
Dowód drugi na praworządność sarmatów: język	315
Źródła sarmackiej sprawiedliwości	318
Sądy w Rzeczypospolitej wedle Kitowicza	319
Komisje wedle Kitowicza	320
Sąd polubowny czyli kompromis wedle Kitowicza	320
Palestra	322
„Areopagus polski” czyli Trybunał Koronny i Litewski	323

Trybunał: miejsca i czas obrad	324
Trybunał: skład osobowy	324
Trybunał Koronny: posiedzeń porannek	325
Trybunał: Msza Święta i morale deputatów	326
Trybunał: miejsce	326
Trybunał: obrady właściwe	327
Trybunał: woźni i ich czynności	330
Trybunał: osobliwości	335
Trybunał: czarcie łapki, czyli żywa legenda	336

STRÓJ NARODOWY..... 339

Podgolony łeb i kosmyk	340
Podgolony łeb z koczkiem	343
Łysi	348
Broda cudzoziemska i polska	348
Od kołpaka do konfederatki	353

CZY W WIEKU XVI POLSKI STRÓJ NARODOWY JUŻ ISTNIAŁ?... 363

Deklaracja kawalera Sętamanckiego	378
Strój dobrem narodowym po raz pierwszy: postulaty ksenofobów	381
Delia i ferezja	384
Żupan i pochodne	386
Guzy u żupana i kontusza	386
Szuba i giermak	387
Czamara	387
Burka	389
Spodnie, szarawary	389
Buty	392
Słoma, wiechcie, szkarpety wedle Jędrzeja Kitowicza	394

KONTUSZ – SARMACKOŚĆ W STANIE CZYSTYM..... 397

Trwałość i zmiana w ramach kontuszowości	399
Polityczne skutki kontuszowej dyktatury	400
Polak w ubiorze narodowym klasycznym	401
Kryzys stroju polskiego	407
Strój dobrem narodowym po raz drugi: „mundury wojewódzkie”	412
Stroju polskiego życie po życiu	421
Pasy słuckie i niesłuckie	425
Pasowa rzeczywistość	428
Przed Słuckiem	430
Słuck	432
Inne pasy krajowe	433
Przepasywanie się	434

ZBROJA – STRÓJ NIE TYLKO WOJENNY..... 437

Pancerz święty	438
Pancerz szlachecki	438
Rodowód śląski i wawelski	439
„Obraz” Kunickiego: usprawiedliwienie fikcji	439
Łukasz Górnicki à la Waligórski	442

DAMY SARMACKIE..... 447

Damy stateczne z podwikami	448
Wgląd pod spódnicę	456
Suknia pod francuskim panowaniem	458
Kontusiki damskie	463
Sfrancuziałe głowy, mankiety, fontazie	465
Rogówki, czyli suknie obronne	469

